

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 140/2019-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. apríla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Mojmirá Mamojku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Kmeťova 26, Košice, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Klaudia Azariová, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 122/2011, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. júla 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED]

(ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 122/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti okrem iného uvádzajú, že „*Týmto žiadame Ústavný súd Slovenskej republiky o začatie konania v zmysle § 49 a nasl. zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, v právnej veci sťažovateľov voči Okresnému súdu Košice - okolie pre porušenie základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (1950), v konaní vedenom na Okresnom súde Košice - okolie, pod sp. zn.: 17C/122/2011, o vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice - okolie v konaní vedenom pod sp. zn.: 17C/122/2011, a aby prikázal Okresnému súdu Košice - okolie konať v predmetnej veci bez zbytočných prietahov a priznal sťažovateľovi v prvom rade a sťažovateľovi v druhom rade primerané finančné zadosťučinenie v sume 4 000 €, ako aj náhradu trov konania pred Ústavným súdom SR.*

Tento náš návrh odôvodňujeme nasledujúcim skutkovým a právnym stavom.

Na sťažovateľov bola dňa 24.8.2011 podaná určovacia žaloba ktorú Okresný súd Košice - okolie rozsudkom zo dňa 2.5.2017 zamietol. Rozhodnutie Okresného súdu Košice - okolie nadobudlo právoplatnosť dňa 31.5.2017.

Od podania žaloby k dnešnému dňu ubehlo už takmer sedem rokov a vec nebola doteraz právoplatne skončená keďže Okresný súd Košice - okolie síce vo veci právoplatne rozhodol no stále nevydal rozhodnutie o výške náhrady trov konania.“

3. Sťažovatelia ďalej v ústavnej sťažnosti uviedli: „... je zjavné, že konanie na Okresnom súde Košice - okolie nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov. Po tom, čo súd v zmysle § 262 ods. 1 CSP v rozsudku zo dňa 2.5.2017 priznal sťažovateľom náhradu trov konania v rozsahu 100 % právny zástupca sťažovateľov doručil konajúcemu súdu dňa 21.7.2017 podanie, v ktorom vyčíslil trovy konania sťažovateľov. V nadväznosti na vyššie uvedené podanie požiadal právny zástupca sťažovateľov dňa 22.1.2018 Okresný súd Košice - okolie aby vydal rozhodnutie o náhrade trov právneho zastúpenia čím by sa konanie ukončilo. Keďže ale konajúci súd predmetné rozhodnutie ani po doručení uvedeného podania nevydal sťažovatelia sa v záujme dodržania princípu procesnej ekonómie a hospodárnosti konania dožadovali vydania predmetného rozhodnutia viacerými telefonátmi ako aj prostredníctvom elektronickej pošty. Vzhľadom na skutočnosť, že napriek enormnej snahe zo strany sťažovateľov nedošlo k náprave sťažovatelia sa rozhodli pre krajné riešenie a dňa 25.5 adresovali predsedovi Okresného súdu Košice - okolie Sťažnosť na postup súdu pre porušovanie práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Predmetná sťažnosť bola Okresnému súdu Košice - okolie doručená dňa 28.5.2018.

V odpovedi doručenej právnomu zástupcovi sťažovateľov dňa 25.6.2018 predsedníčka konajúceho súdu síce uznala sťažnosť za dôvodnú, no prieťahy v konaní odôvodnila potrebou súdu „zistiť cenu pozemkov, ktoré boli predmetom konania.“

4. Sťažovatelia zdôraznili, že „Sme toho názoru, že ani skutočnosť, že Okresný súd Košice-okolie viac ako rok od právoplatného rozhodnutia sporu nerozhodol o výške náhrady trov konania neprispieva k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov ktorá napriek rozhodnutiu vo veci stále pretrváva. Situáciu nezmenila ani sťažnosť adresovaná predsedovi Okresnému súdu Košice - okolie.

Postupom Okresného súdu Košice-okolie ktorý v konaní nedodržiaval ustanovenia na ochranu práv a rýchle prejednanie a rozhodnutie vo veci došlo k porušeniu práv sťažovateľov.“

5. Na základe uvedených tvrdení sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd nálezhom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR a základné právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice - okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 17C/122/2011 bolo porušené.

2. Okresnému súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 17C/122/2011 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Sťažovateľke v prvom rade priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 4 000 EUR (štyri tisíc eur) a sťažovateľovi v druhom rade priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 4 000 EUR (štyri tisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice - okolie povinný do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu vyplatiť sťažovateľom na účet právneho zástupcu sťažovateľov.

4. Sťažovateľke v 1. rade priznáva náhradu trov konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia spolu vo výške 390,50 € (slovom tristodevät'desiat eur a päťdesiat centov), ktoré je Okresný súd Košice-okolie povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky v 1. rade, č. ú: SK94 1100 0000 0029 1196 5099, vedený v Tatra banka, a.s., a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažovateľovi v 2. rade priznáva náhradu trov konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia spolu vo výške 195,26 € (slovom stodevät'desiatpäť eur a dvadsaťšesť centov), ktoré je Okresný súd Košice - okolie povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa v 2. rade č. ú: SK94 1100 0000 0029 1196 5099, vedený v Tatra banka, a.s., a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podstatou ústavnej sťažnosti a predmetom konania pred ústavným súdom je uplatnenie nároku sťažovateľov na ochranu pred postupom okresného súdu, ktorým malo byť porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa

čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Ústavný súd pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru odmieta ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (m. m. II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v ústavnej sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania ústavnej sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

12. Ústavný súd už vo svojej predchádzajúcej judikatúre vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáchoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014), a ďalej vyslovil, že „... nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (napr. III. ÚS 59/05).

13. Ústavný súd vo svojej judikatúre už taktiež uviedol, že „aj na súdne konanie v časti týkajúcej sa iba náhrady trov konania sa vzťahuje základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 145/02).

14. Ústavný súd konštatuje, že z obsahu ústavnej sťažnosti, z listinných dôkazov k nej pripojených a z predloženého súdneho spisu okresného súdu vyplýva, že napadnuté konanie v merite veci vrátane priznania náhrady trov konania bolo skončené rozsudkom z 2. mája 2017, ktorý v spojení s opravným uznesením z 21. augusta 2018 nadobudol právoplatnosť 31. mája 2017. V odôvodnení predmetného rozsudku bolo v bode 109

uvedené, že o výške trov bude osobitným uznesením rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku. Vzhľadom na uvedené prichádzalo v danom prípade v rámci predloženého prerokovania ústavnej sťažnosti do úvahy iba posúdenie postupu okresného súdu pri rozhodovaní o výške trov konania.

15. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu zistil, že okresný súd v súvislosti s rozhodovaním o výške priznaných trov konania bol v období od 21. júla 2017 do februára 2018 nečinný. Ústavný súd na strane druhej tiež zistil, že po podaní sťažnosti sťažovateľov na prietahy predsedníčke okresného súdu 28. mája 2018 okresný súd už uznesením vyššieho súdneho úradníka z 21. augusta 2018 o výške trov konania rozhodol a po podaní sťažnosti proti tomuto uzneseniu okresný súd uznesením z 29. novembra 2018 uznesenie z 21. augusta 2018 v prospech sťažovateľov zmenil. Uvedené nepochybne svedčí o tom, že sťažnosť sťažovateľov na prietahy v súvislosti s rozhodovaním o výške trov konania bola efektívna.

16. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06) a že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 149/02, III. ÚS 92/03, II. ÚS 118/2014). Na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania (rovnaké závery ústavný súd vyslovil taktiež napr. v I. ÚS 19/00, I. ÚS 57/01 alebo III. ÚS 199/02).

17. V tejto súvislosti ústavný súd, prihliadajúc na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, konkrétne na jeho rozsudok v prípade Čičmanec proti Slovenskej republike (rozsudok z 28. 6. 2016 k sťažnosti č. 65302/11), ktorým Európsky súd pre ľudské práva okrem iného konštatoval, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby všetky stupne konania týkajúce sa rozhodovania o občianskych právach a záväzkoch vrátane konania

nasledujúceho po rozsudku v merite veci (čo zahŕňa teda aj fázu konania týkajúcu sa trov) boli rozhodnuté v primeranej lehote, konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 122/2011 týkajúci sa rozhodovania o výške trov konania sa zjavne nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

18. S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou v okolnostiach danej veci preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí ústavnej s'ťažnosti na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva s'ťažovateľov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľov odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Keďže ústavná s'ťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi s'ťažovateľov nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2019